

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassóban, Nagy- és Czérna-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapi délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt,
hol minden délután található.
A szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
elfizetési pénzek és hirdetések
bármilyen ide küldendők.
Agy-kükküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
Árasszerkesztőhez Segesvárra küldendők,
a kis-kükküllőmegyei érdekű közlemények
Gyöngyössi István
Árasszerkesztőhez Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó- és nagy-kükküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-ágotai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

53-ik szám.

Brassó, Kedd, május 7-én.

V. évfolyam. 1889.

„Szegény Erdély.”

A kőrösbányai kerület országgyűlési képviselője, Hollaki Imre, a költségvetési vita folyama alatt jónak látta, ellenzéki szemüvegen át nézve a viszonyokat, feltárni az ország színe előtt Erdély sebeit s szemrehányásokat tenni a Tisza-kormánynak azért, hogy éppen azt az országrészt hanyagolja el leginkább, mely pártjának legtöbb képviselőt adott mindig.

Igaz ugyan, hogy az erdélyi részeknek igen sok sebe van, melyek még orvoslásra várnak. Ámde ép oly igaz az is, hogy a kormány 1876. óta nagyon sok sebet gyógyította már meg. Éppen ezért, ha Hollaki úr jónak látta feltárni — nem minden túlzás nélkül — a teendő nagy halmazát, az igazság kedvéért fel kellett volna említenie azt is, hogy mi történt már. Ámde ez természetesen nem állhat az ellenzéki politika érdekében, s ép ezért el is hallgatta azt Hollaki úr. — Talán szabad e helyett nekünk bemutatni az érem másik oldalát.

Akármely mezejét vegyük a közéletnek Erdélyben, az elfogulatlan ítélet — akarva, nem akarva — csak nagy haladást konstatálhat.

Minő állapotban volt a közigazgatás 1876 előtt Erdély egyes részeiben, általánosan ismeretes. Az az abnormis helyzet, melyet a „Királyföld” különállása megteremtett, elejét vette Erdély egy nagy részében a — magyar nemzeti szempontból — egészséges közélet fejlődésének. A Tisza-kormány — bár jól tudta, hogy nagy darázs-fészekbe nyul — rendezte a Királyföldet, megteremtette a vármegyei rendszert Erdélyben is, és ezzel egyidejűleg biztosította a magyar fajnak előhaladását.

Hogy mennyire érintette ez egyrészt a magyar fajt, másrészt a nemzetiségeket, bizonyosság reá az, hogy az erdélyi szászok még ma is, tizenhárom év után, ezt hozzák fel legnagyobb sérelmük gyanánt, mert ezzel együtt nemcsak a közigazgatás és bíraskodás vétetett ki közékből, hanem az u. n. szász nemzeti egyetem nagy vagyona fölötti önkényes és korlátlan rendelkezés is. És a ki igazságosan tud ítélni, be fogja vallani, hogy a kormány ezen intézkedése nagy vívmánya a magyar fajnak Erdélyben.

Még ma is sokat panasznak Erdély egyes részei vasut hiánya miatt. Hogy minő volt azonban az állapot 1875 előtt, milyenek voltak közlekedési eszközeink Erdélyben, azt itt bővebben fejtegetni talán fölösleges. És ma? A Tisza-kormány megváltotta az első erdélyi vasutat, a keleti vasutat s megalapította azt a hatalmas vonalat, mely Budapestet egyrészt Kolozsvár, másrészt Arad felől köti össze Brassóval. A Tisza-kormány építette ki a Brassó—Predeáli drága, de kereskedelmi és hadászati szempontból egyaránt fontos vonalat. Alatta és nagy támogatásával épültek a szamosvölgyi, marosludas-besztercei, héjjasfalva-udvarhelyi és deés-zilahyi vonalak; alatta fog legközelebb megkezdetni a zernest-brassó-háromszéki vonal építése és tőle nyertek előmunkálati engedélyeket a kolozsvár-gyalui, homoród-fogarasz-nagyszebeni, udvarhely-tölgyesi és más különböző erdélyi helyi érdekű vasutakra, melyek pedig a kormány hathatós támogatása nélkül aligha léteülhetnének.

Vasutak tekintetében az ellenzéknek egyáltalában nem lehet panasz a kormányra, mert vasuti politikájának helyességét egyaránt elismeri a haza és külföld, másrészt pedig e tekintetben az ellenzéki urak is elég figyelemben részesülnek a kormány részéről.

Vasutról lévén szó, nem hagyható figyelmen kívül az a jóakarát sem, melyet a kormány helyes tarifa-politika által az erdélyrészi ipar iránt kezdettől fogva s különösen azóta tanusít, mióta Baross Gábor áll a közlekedési tárcza élén, a ki ez irányban a lehetőség legmesszebb határáig elmegy.

Az ipar terén sem tehető éppen most szemrehányás a kormánynak. Ha ezelőtt hat-hét évvel tétetik vala, lett volna alapja, de ma egyáltalában nincs, mert a kormány minden erejéből igyekszik felkarolni az erdélyi ipart. A vámháboru ellensúlyozására vonatkozó sokoldalú intézkedésekről nem szólnunk, — de itt van különösen a nagy-enyedi és botfalvi cukorgyár, a brassói petroleumgyárak és a zernesti nagy cellulose-gyár, melyek mind a kormány kezdeményezése és hathatós támogatása folytán létesültek és létesülnek, hivatva lévén új irányt adni Erdély közgazdasági életének. Itt van a magyar általános hitelbank és első erdélyi

bank közötti szoros kapocs, mely olcsó pénzt ad Erdély iparának, felkarolja fűrődit és módot nyújt a faipar felvirágzására. Ezt pedig szintén a kormány eszközölte ki. Itt van a magyar jelzálog-hitelbank kolozsvári fiókjának felállítása, a mely hivatva van a földbirtokos-osztály hitelviszonyaira kedvezően befolyjni. Pedig ez is csak a kormány műve.

Hát a közoktatásügy? Tizenöt évvel ezelőtt Erdély kulturális tekintetben is egyike volt a legelhanyagoltabbaknak — az állam részéről. És mit tett ezzel szemben a Tisza-kormány? Mindenekelőtt szilárd alapokra fektette a kolozsvári Ferencz József-egyetemet; számos állami népiskolát állított tontos nemzetiségi megyékbe, mint Brassó, Fogaras, Kis- és Nagy-Kükküllő, Besztercze és Hunyad. Felállította s külön díszes épületekkel látta, illetve látja el a dévai, székely-udvarhelyi és brassói főreáliskolákat; állított Brassóban középkereskedelmi és középfaipariskolát, eltekintve az itteni hatalmas elemi és polgári iskoláktól, Fogarason középkereskedelmi iskolát, Brassóban ismét alsófoku ipariskolát is, hogy a magyar gyermekek ne kénytelenítessenek német iskolába járni; föl-emeli jövő tanévtől kezdve a sepsi-szentgyörgyi Mikó-kollégiumot főgimnáziummá.

Nem lehet feladatunk itt felsorolni mindent, a mit a kormány tizenégy év óta tanügyi téren Erdélyben tett, azért mellőzzük is a továbbiakat, egyedül még a naszódai iskola-alap rendezését hozva fel, mint fontosabb mozzanatot, melyek mind tanúságot tesznek arról, hogy tanügyi tekintetben sem volt mostoha gyermeke Erdély a kormánynak.

És most ráértünk a Brassó-hétfalusi erdőperre, melyet Hollaki Imre ur egész hamis világitásban mutatott be. Nem szándékunk a per historiai részével foglalkozni, bár itt Zay Adolf ur is — erdélyiesen szólva — eldobta a súlykot és Brassó városa nem minden tekintetben járt el sem igazságosan, sem tisztességesen a csángókkal szemben s ezt annál kevésbé, mert még ma sincs bizonyítva, hogy a csángók jobbágyok voltak-e, vagy sem. De tény az, hogy ez a per évtizedeken át folyt minden eredmény nélkül, a legszerencsétlenebb helyzet teremtve meg ugy Brassóra, mint Hétfalura. A helyzet illusztrálásául szolgáljon, hogy

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A telefon.

— Népszerű természettani értekezés. —
(Folytatás.)

Ez volt alapjában a legelső távbeszélő — a zsinaghtelefon. De érdekes ezzel egyidejűleg a XV. században élt híres festő Leonardo da Vinczi észlelését megemlíteni, (különben jeles építész is volt) ki egyik kézirat-töredékében a következőket mondja: „Ha megállítod hajódat a tengeren s egy kürt egyik végét a vízbe teszed, másikat pedig füleidhez tartod, meg fogod hallani tőled igen messzelevő hajók járását is. Ugyanezt éred el, ha a mondott kürt egyik végét a földhez szorítod; meg fogod hallani azt, a mi tőled nagy távolságra történik.”

Daczára, hogy mainap ez már olyan természeti jelenség, melyet mindenki ismer; hisz a csikós és a félvad indián is a földre fekteti a fülét, hogy távoli hírt halljon.

De mindez feledésbe ment s a fizikusok sokáig nem foglalkoztak többé a kérdéssel, míg 1819-ben Wheatstone „bűvös lírának” nevezett készülékével fel nem lépett. Ez, egy-egy ujnyi hosszú 3—4 cm. széles csőből állott, egyik végén egy reáesztatizált hártya-papírral s közepén a fonállal, mely a másik hasonló csőhöz volt erősítve. E készülékkel a beszéd

vagy zene 120—150 méternyre is elhallzik, sőt midőn Huntley a fonalat dróttal helyettesítette, 800 méternyre is kivehető volt.

Régebben széltiliben használták is, ma azonban gyermekek gyakori játékszere (s ki nem beszélt közülünk egykor ilyen, vagy készített volna maga is hasonlókt gyufaskatulyákból?) ámbár a pyrenéi zergevadásokról még mindig alkalmazzák leshelyeikből.

Hanem ezt aényt, melyből kiindulva a kísérletek sora jó sikerre vezetett, Page fedezte fel 1837-ben, a ki észrevette, hogyha egy vas- vagy aczélrudba villamos áramot bocsátunk, a delejes erők változásait mindig hangok követik. Ez az ugynevezett galvanikus zene, melynek okát azonban csak Joule bizonyította be. Ebből indult ki a friedrichsdorfi tanár, Reis Fülöp — s közvetve később Bell is — ki találmányával minden addigit fölülmúlt.

Készülékét, (melynek elnevezésére ő alkotta a telefon terminust, e két görög szóból: tele-mesze és foné-hang; tehát messze hangzó-szó) 1861-ben mutatta be a majna m. frankfurti fizikai társulatnak; hanem bonyadalmas szerkezete, költséges volta és különbeni tökéletlensége miatt nem is használták. A készülék két részből áll: az áttevőből, mely a hangokat közvetíti s az átvevőből, mely azt felfogja. Első egy koczkalakú skatulya, melynek tetejére egy rugalmas hártya, erre pedig egy kis platina-lemez

van erősítve, melylyel szemben viszont egy kis platina szeg áll, mely a legkisebb mozgásra a lemezt érinti. Második, egy kétarasznnyi hosszú, u. n. velezengő szekrény (a német „Resonanz-Kasten” magyar fordítása; ámbár aligha nem lenne helyesebb pl. „hang-rezgő szekrény”-nek nevezni) melyen egy elszigetelt rézdróttal körütekert mágnes áll; mindkettő pedig egymással egy villamteleppel van összeköttetésben, mely az áramot szolgáltatja.

Ha mi már most az átvevő hang tölcserébe beleszólunk, a szögecske a hanghullámok által rezgésbe jön s érintve a platinalemezt átmegy a vezetősodronyon a hullámkészülekkbe. S minthogy e rezgések a villamos áramot hol zárják, hol megszakítják, minek folytán az átvevő mágnes hol meghosszszabbodik, hol összehúzódik, kijutva az általuk legyőzött levegőre, hang alakjában jelentkeznek.

Csak hogy e hang nagyon gyenge volt, sokban hasonlított a tompa orrhangokhoz, s nem is adott minden szót, vagy hangot vissza. Ezért gyakorlati alkalmazást soha sem nyert; különben is az egész készüléket a fizikusok inkább csak kuriózumnak tekintették; sőt maga az 1874. jan. 14-én meghalt fel-találó is csak arra használta, hogy tanítványainak a halló-érzekek működését természettani előadásaiban megmagyarázhatóbbá tegye.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvár - Központi Egyetem - Kolozsvár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ELŐFIZETESI ÁR
helybe-uházhoz hordva vagy vidékre po-
tán megküldve!
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és több-
szöri hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetmény után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyilttéri közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyiltt-ér előre fizetendő!
Kéziratok vissza nem adatnak

a hét csángó községnek az ügyvéd (Pávai Vajna Elek) a deputációk stb. 100.000 frtnál többre kerültek a per folyamán, a mit ki lehet mutatni. Hát még az, a mit nem lehet kimutatni! Ez a per fejs tehené volt nevezett ügyvéd urnak a ki annyira önzetlenül vitte azt, hogy nem követelt kevesebbet — és ez megvan írásban mint azt: ha a községek megnyerik a pert, úgy a kérdéses 80.000 hold földterület tized-része (a rendes díjakon kívül) tehát 8000 hold az övé legyen. Bács-falu községétől pedig külön, ha megnyeri a Szász-Tömös ügyben, mintegy 100.000 frtért, folytatott pert, úgy annak fele tehát 50.000 frt. ismét az övé. Ilyen önzetlenül vitte az ügyvéd ur a pert, s így talán nem vehető rossz néven a kormánytól, ha igyekezett ezen komplikált jogügyeletet békés uton kiegyeztetni, sőt ellenkezőleg ez határozottan nagy érdeme, melyért hálával tartozik neki Brassó városa is, Hétfalu is. Miben állott a kormány pressiója? Leküldötte az országos főerdőmestert, hogy kísértse meg a békét, illetve az egyezséget. Ez volt minden Mondják meg maguk a csángók, kiket Hollaki ur tutorsága alá vett, k és mivel gyakorolt reájuk pressiót? A mi történt, mindössze annyi, hogy felvilágosítottak a helyzetről, mire ők maguk kérték az egyezséget, mely oly alapon kötött meg, hogy Hétfalunak sincs oka panaszra. A ki most kérde ők, nem is fog tőlük panaszt hallani, legfeljebb csak óhajt, hogy a természetbeni felosztás is méltányos legyen. Ez pedig természetes és így is fog történni. Azért van fentartva a legfőbb döntési jog az orsz. főerdőmester számára.

Ez rövid vázlatában a hétfalusi erdőkérdés valódi állása. A ki ellenkezőt mond, az elferdíti a valót.

Már most rekapitulálva az elmondottakat, azt hisszük, nekünk erdélyieknek semmi okunk panaszra a Tisza-kormány ellen. Óhajunk van még — de az ország melyik részének ne volna — s bízunk is a kormányban, hogy ez óhajokat, a mennyire az állam anyagi érdekei engedik, mindenkor figyelembe fogja venni; mert „Erdély Magyarország végvára s a kié Erdély, azé Magyarország“.

Belföld.

Brassó, május 6. (Országgyűlés.) A képviselőház szombaton is a költségvetési általános vita foglalkoztatta. Detrich Péter és Zay Adolf után, kik a budget ellen beszéltek, általános figyelem és érdeklődés között Tisza miniszterelnök emelt szót s nyilatkozott a szászoknak pénteken szóba hozott regale ügyéről, majd a Hétfalú és Brassó között fennforgott ügyekről. Beszédének legfontosabb része azonban az, melyben a kormány rekonstrukciójára vonatkozólag Helfinek adta meg a választ, ktemelve, hogy a mostani kabinet nem új kormány és Szilágyi pozsonyi levele, az állami adminisztrációt kivéve, mely azonban nem a közvetlen teendők közé tartozik, csak azt tartalmazza, mi a trónbeszédben s egyéb előző kormány nyilatkozatokban foglaltatik. Horánszkynek felelve pedig meg-

mondá azt is, hogy mikor és minő feltételek közt hajlandó távozni a kormány éléről. 5 percznyi szünet után Apponyi gróf étesen kritizálta a rekonstrukciót és támadta a kormányt, melylyel szemben, mint kijelenté, merev ellenzéki álláspontra helyezkedik. Ezután a főrendiháztól ájtott izenetet jelenté be az elnök. Az ujjonezozási t. javaslaton a főrendek módosítást tettek. Végül Tisza miniszterelnök Csátár kéi interpellációjára adta meg a választ, melyeket a ház tudomásul vett. Az első válasz az állandó országház felügyelő bizottságára és Ország Sándorra vonatkozik. Tisza kijelenté, hogy a bizottság tagjai semminő díjazást vagy praesenz-markot nem kapnak, Országh 1200 frt tisztelet-díjat huz, de ez nem hivatal, s a bizottság által megvonható. Miután Csátár a ház élénk indignációja közt, gyanusitilag szolt Országhról, megkapta az elnöktől a nagyon is kiérdemelt leczkét, egyuttal az összeférhtlenségi eset Országhra nézve a bizottsághoz utasított. A második válaszban előadta a miniszterelnök, a beérkezett hivatalos jelentések alapján, hogy Rohonczy huszárezredes, a neki tulajdonított alkotmányellenes nyilatkozatokat nem tette.

Szombaton d. e. a főrendiház is rövid ülést tartott, melyben Vay Miklós báró mély érzésből fakadt ékesszavu rövid beszéddel emlékezeit meg Rónay Jácint és Vay Lajos br. fölött. A főrendiház azután elfogadta, — Radnyánszky József b. módosításával — az ujjonezozási törvényt és hozzájárult az 1847—8. évi III. törvényzikk 14. §-ának módosításáról szóló javaslatához.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. május 6.

Az osztrák képviselőház szombati ülésén a kormány benyújtotta a kerületi tanfelügyelőkrol szolt törvényjavaslatot. Ugyanekkor benyújtotta az urak házában az iskolatörvény némely határozatainak módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

A samoai ügyre vonatkozó német fehétkönyv folytatása megjelent, magában foglalva Knappe consul jelentését, mely megezfollja az amerikai hirlapok amaz állítását, hogy a német hadihajók beavatkozása alkalmával az amerikaiak vagyonában kár esett volna.

A luxenburgi regenség már végleg megszűnt. A nasszaui herceg és az örökös herceg f. hó 4-én eelután elutaztak, d. e. a nasszaui herceg a képviselő és az államtanács küldöttségét fogadta, mely köszönő feliratot nyújtott át neki. A herceg kijelenté, hogy mélyen meg van hatva a rokonszenv által, melyet Luxemburgba személye iránt tapasztalt, s melyet nem fog elfeledni soha és arra kérte a küldöttséget, tartsák meg jó emlékezetükben, a minl ő is jó laxenburgi marad. Utolsó kívánsága az, hogy a luxenburgiak még sokáig legyenek hü és loyalis alattvalói a királyak és nagyhercegeknek.

A panszlávok ismét beszéltenek magukról. A A pétervári szláv bizottság tagjai f. hó 4-én meglátogatták a volt szerb metropolitát, ki abbéli reményének adott kifejezést, hogy Szerbia ügyei szabályszerűen fognak fejlődni bár ez küzdelem nélkül nem is történhetnék.

A bolgár kormány elfogadta a szerb kormány-nak azon javaslatát, hogy a kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások, a mindkét részről

való marhabehozatalnak függőben tartása alapján, kezdessenek meg. A bolgár meghatalmazottak a tárgyalások vezetésére legközelebb Belgrádba utaznak.

Több lap azt a feltűnő hirt hozta, hogy párisi diplomatai kar nem fogadta el a meghívást a miniszterelnök által május 15-én adandó hivatalos ebédre. Ezzel szemben a „XIX. Siècle“ azt írja, hogy Tirard miniszterelnök meghívását valamennyi külföldi diplomatai ügyvivő elfogadta, a nuntius is beleértve, kivéve három hatalmasság képviselőjét, kiknek távolmaradása tudvalevő volt.

Hétfalu az országgyűlésen.

A képviselőház pénteki ülésén Hollaki Imre, a a körösbányai kerület képviselője hosszú beszédében Brassó megye hét magyar községének Brassó városával szemben csaknem egy évszázad óta folyt erdőperével is foglalkozott — természetesen ellenzéki pápaszemen keresztül tekintve a helyzetet. A t. képviselő ur szó szerint következőket mondotta:

„Van Erdélyben ugynevezett Hétfalu, a mint az ember Brassóból kiindul, a határszálen a hegyek aljában 7 magyar község van, a melynek külön urbéri viszonyai voltak. Az 1871-iki törvény nemcsak a hét magyar községnek, hanem Szelistye és Törösvár stb.-nek urbéri viszonyait és jogait ígerte törvény által szabályozni. A Hétfaluban, mint nevezik, körülbelül 23 ezer magyar lakik, a kik nagyon szorgalmas igyekvő, becsületes emberek, kiknek mindegyikére 160 négyszögöl föld jut, a melyből meg kell élniök; azonkívül: ott vannak a havasok, a melyeket évszázadokon keresztül használtak s melyek értékéből is élnek.

Midőn e hétfalusi magyarok akkor, mikor a Deak-párt idejében feljöttek a kormányhoz s a kormányt támogató tekintélyes férfiakhoz, kérve őket, hogy ügyüket támogassák s egyszer már törvényhozásilag rendezzék, fáradságot vettek maguknak és elmentek az akkori baloldal nagyhirű vezéréhez, Tisza Kálmánhoz s előadták neki kérésüket, melyre azt mondá, mindent a világon, a mit megtenni lehet, megteszünk, hanem menjenek azokhoz a kormánypártiakhoz, azok akadályoznak minket. Igaz, hogy Horváth Boldizsárnak kabinetválság folytán le kellett mondania s a kérdés meg nem oldatott. De 1871. óta 18 év mult el s e kérdés máig is függőben van.

Most azok az emberek azon kellemes helyzetben vannak, hogy ha a törvényszék előtt urbéri pert akarnak indítani, az őket elkergeti, mert nem szabad, hogy birtokviszonyok rendezésére pert fogadjanak el; s át vannak adva a közigazgatás kényének s erőszakkal kényeszerítik egyik vagy a másik községet Brassó városával kiegyezni, akár akarnak, akár nem s nemcsak a legkényesebb arányosítási s birtokkérdéseket közigazgatási uton oldják meg, hanem azoknak egyuttal Brassó város birájuk, ügyvédjük és felperessük, s onnan tovább nem mehetnek.

Ezek azon magyarok, a kik meg vannak nyomorítva s árván vannak a hazában, kik törvényt keresnek, de törvényt Magyarországon nem találnak.

En nem kívánom, hogy nekik extra vurstot adjanak, mert mi ehhez szokva nem vagyunk. Magam is oly vidékről származom, a hol az ember csak átkát érezte azon politikai surlódásnak, mely évszázadokon keresztül huzódott s melyből az ország legnagyobb

Keleti kirándulás.

II.

Szofia—Philippopol.

Szerbiából — mint régibb önálló államból — átlépve a fiatal Bulgáriába, s majd Keletruméliába, hátramaradottságot vár az utazó. De mennyire csodálódik, midőn az új s még nem is önálló országban sokkal szebb kulturát, rendezettebb viszonyokat és általában fejlettebb állapotokat talál. Egy tekintet a robogó vonatról is elárulja ezt: egy futó összehasonlítás a szerb és bolgár katonára, a szerb és bolgár mezőgazdaságra között meggyőződtet arról, hogy az előhaladt itt nem az idősebb, hanem ellenkezőleg a fiatalabb.

Az egész uton — már t. i. azon a részén, melyen nem alszik — ily gondolatok foglalkoztatják az utazót, migaem megérkezik Sofiába, a bolgár fővárosba. Az első benyomás, akár a gyomrot, a szemet értjük, nagyon kedvezőtlen. A gyomrot bosszantja az a borzasztó rossz kávé vagy théa, melyet ott az állomáson inni kellett, — lévén esti hat óráról jól kiehelve —, a szemet pedig az a keleti rondaság, melyet Sofia az első tekintetre nyújt. A kávé dolgában Németországba képzei magát az ember, oly istentelen rossz, akár csak a híres drezdai „Blümchen-Kaffe“, mely tudvalevőleg onnan vette nevét, hogy a kávé egy nagy

kancsóban szolgáltatik fel s oly erős (?), hogy a kancsó fenekén lévő virágakat is meglátni keresztül.

Sofia a vasutállomás felől tekintve, kicsiny, piszkos keleti fészék. Először, a régi város, törökök által lakott, a mi egyértelmű azzal, hogy piszkos. Mindössze csak fabódékat lehet itt látni. A mint azonban mintegy tizenöt percznyi jó étvágygerjesztő rázatás után beérünk a főtérre, kellemes meglepetés vár reánk: egy teljesen európai színvonalon álló város, monumentális építkezésekkel, tisztán tartva és szépen rendezve. Itt látszik csak a különbség Belgrád és Sofia között!

A tér közepén áll egy hatalmas épület, gyönyörű parktól körülvéve: a fejedelem palotája. Battenberg Sándor építette, s most Coburg Ferdinand lakja. Monumentális, góth stílusban épült kétemeletes palota ez, körülvéve más szép épületektől.

Furcsa egy nép ez a bolgár. A fejedelem parkjába beengedtek szó nélkül; azt is végig nézték, a mint emlékül néhány ibolya szálát szakítottunk; egy szerre azután megjelenik nyomunkban két katona és szépen kikerget. Még pedig fedezet alatt.

Katonaságról lévén szó, — igazán szép a bolgár katonaság, — sőt tisztjei egyenesen elegánsoknak mondhatók. Nem csodálom, ha Pirotnál ilyen 3000 bolgár meg tudott verni 12.000 totyakos szerbet. Olyan a kettő közötti különbség, mint ég és föld.

Megnéztük a belvárost. Szabályos utcái s rendes építkezése mdglepő. A szobranje, az államnyomda, a lovassági és gyalogsági kaszárnya, a gymnasium, a „Bulgarie“ szálloda, oly épületek, melyek a mi budapesti Andrassy utunknak is disztét képezhetnék. Van vízvezetékük, jobb mint Budapesten.

Megnéztük az osztrák kereskedelmi muzeumot, egy czudar kis lyukban valahol a város végén elhelyezett áruaktárt. És ez nagy üzleteket köt itt! Ez bizonyit leginkább a mi éhetetlenségünk mellett!

De hagyjuk most az üzletet, — tárczában ne geschäftezzünk amugy is majd geschäftezznek a tárczánkkal Konstantinápolyban. Valljuk be inkább, hogy Sofia egyike a Kelet legfejldőképebb városainak, mely ha tovább is így halad, tíz év múlva nagy város lesz. Hiába, — mi tagadás benne — meglátszik rajta a német kéz s a német kultúra! Meglátszik rajta, hogy Battenberg Sándor nagygyá akarta tenni e kis országot. Szeretik is a bolgárok, könyezve beszélnek még most is róla. De annál kevésbé szeretik Coburg Ferdinándot, a ki nem népszerű sem a katonai, sem a polgári elemnél; azt mondják: makacs, erőszakos, nem tud leereszkedni a néphez, a mely pedig még nem elég érett arra, hogy felemelkedjék hozzá. A ki tartja: anyja és miniszterelnöke.

Rövid időt, csak egy délelőttöt töltöttünk Sofiában;

részének vajmi kevés haszna van és a hol napról-napra halad a pauperizmus. az elszegényedés; ezt nem a kártyázás idézte elő, hanem a nyomorult közállapotok.

Visszatérve Hétfalu dolgára, hogy lássa a képviselőház, hogy az igazságos és szabadelvű kormány mennyire egyenlő mértékkel mér, felemlitem, hogy Törösvárnak, Szelistyének stbnek szabad volt az urbéri törvényszék előtt birói egyezséget kötni. Ezen egyezés a miniszteriumhoz fel is terjesztett és jóvá is hagyott, ezt azonban a hétfalusi magyaroknak tenniük nem szabad. Ez az az egyenlőség, ez az a kedvezmény, a miben azok észesülnek.

Hollaki ur ezen szavaira a szombati gyűlésen Tisza Kálmán miniszterelnök ur következőkép felelt, feltüntetve a helyzetet a maga valóságában:

„En nem tartom szükségesnek, bele bocsátkozni abba, hogy minő alapon, minő birtokviszonyok voltak ezen községek és Brassó között. Azonban tény, hogy részemről nagyon örültem, midőn lehetősége s a készség mutatkozott úgy Brassó városa, mint azon községek részéről, ezen régi függőben volt ügynek barátságos egyezés útján való lebonyolítására, és kénytelen vagyok bevallani azt is, hogy habár nézetem szerint a lebonyolításnak ily módja Brassó városának jól felfogott érdekében volt; de azt hiszem én is, hogy még inkább érdekében volt a hét községnek.

Mert én akkor nem a perpatvar huzásából hasznolt remélő jogászoktól, hanem az ügytől egészen távol álló és az ügyet alaposan és jól ismerő jogászoktól azon meggyőződést szereztem, hogy az 1871. évi törvénycikkben megjelölt külön törvényt megalkotni a legnagyobb igazságtalanság nélkül, nem lehetett volna, úgy hogy a birói ítélet ezen községeknek ne kevesebbet adott volna, mint a mit ők az egyeség útján kaptak, Ez az egyszerű tényállás.

Maga a tényállás sokkal ismeretesebb közönségünk előtt, semhogy a többször elmondottakat itt ismételnünk kellene.

Helyi és vidéki hírek.

Személyi hírek. Horváth Mihály, Fogaraszvármegye főispánja és Horváth Gyula országgyűlési képviselő szombaton városunkban időztek. Mindketten innen Fogaraszra mentek.

Vilmos főherceg Brassóban. Vilmos főherceg, tüzéségi főfelügyelő körutjában vasárnap este a rendes vegyes vonattal N. Szébenből városunkba érkezett. A főherceg már előre kikért magának minden hivatalos fogadtatást, hanem kirendelt két kocsit a pályaudvarra, hol megjelentek fogadtatására Pókay János tábornok dandár-parancsnok, Eisenkolb tüzéségi százados, mint a főherceg mellé rendelt szolgálattevő tiszt: a polgári hatóságok részéről megjelent: Roll Gyula kir. tanácsos alispán, Brennerberg Ferencz polgármester és Hiemesch Ferencz városkapitány.

A vonat 11 percznyi késés után a pályaudvarba roboogván, a főherceg két szárnysegéde kíséretében kiszállott külön kocsijából s egyenesen a tábornok felé tartott, kivel hosszabban beszélgetett, többször kezét szorítva vele. Majd a jelzettek mindegyikével váltott néhány szót, kezét szorítva mindegyikkel és az első osztályu várótermen keresztül az udvarra ment, hol a kocsik már várakoztak reá. Az első kocsiában a főherceg és főszárnysegéde, a másodikban a másik szárnysegéd s Pókay János tábornok foglaltak helyet, egyenesen a „Bukarest” szállodába hajtatva, hol a főherceg és kísérete számára az első emelet nyolcz szobája volt fenntartva, melyekből a főherceg három szobát foglalt el. A szálloda előtt már nagy közönség gyűlt egybe, valamint csaknem a teljes tisztikar. A főherceg itt rövid szemlést tartván, visszavonult lakosztályába s miután theát vett még magához, nyugalmra tért.

eleget különben arra, hogy nagyjában megismerjük. Azután roboogtunk tovább, mind egyhangú vidéken. míg vacsora-állomást nem tartottunk Philippopolban, a régi Kelet-Rumélia fővárosában.

Gyönyörű tájkép! Egyik oldalon a vizdus Maricza a másikon a hegyoldal s a kettő között illetve az utóbb lábánál Philippopol. Ünnepe lévén, a katonai zenekari a pályaudvaron játszott. Itt ugyanis szokás, hogy ünnepe délutánján a vasuti udvarából nyári mulatóhely képeztek és a bolgár nők mutogatják magukat az idegeneknek.

Maga a város nem nyújt semmit, csak a tájkép szép, különösen a hegy csucsáról tekintve, a hol a muszkák emléksobrot állítottak magoknak keresztülvonulásuk emlékére. Hiu muszkák! Nem is várnak, míg más állit emléket, — tudják különben, hogy ilyen bolond nincs — hát önmaguk állítanak! A hegy csucsáról nézve, a kép felséges, közbe-közbe a „minareh“-k a török mochéek melletti tornyok, tarkítva a képet. Szép európai épület alig van egy-kettő s az is a külföldi konzulátusoké. Maga a fejedelem itt egy kicsiny szegényes külsejű, földszinti házikóban lakik, azt mondják, ez a legkényelmesebb háza Philippopolnak. Szegény fejedelem! Szegény Philippopol!

Hétfőn reggel nyolcz orakor a nagy katonai gyakorló téren (ó-brassó előtt) nagy tüzéségi szemlést tartott a főherceg, honnan csak 11 órakor tért vissza kíséretével a szállodába. — A főherceg — bár itt tartózkodása eleintén három napra volt tervezve — még tegnap este a rendes személyvonattal elutazott. A vasutnál megjelent csaknem a teljes számú tisztikar, valamint a polgári hatóságok képviselői is.

Gyűlés. A brassói magyar kaszinó választmánya vasárnap d. u. ülést tartott, melyen felolvastattott dr. Mika Sándor titkár levele, melylyel állásáról lemond. A választmány elfogadván a lemondást, május 19-ére rendkívüli közgyűlést hív össze új titkár választása céljából.

Városi ügyek. Brassó város képviselője, szerdán, esetleg csütörtökön d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart. Napirenden 17 tárgy van, ezek közt egy második bába választása; Brassó város és Bácsfalu-Türkös közötti egyezés; lovassági kaszárnya építése; a miniszter leirata a vágóhid tárgyában; a piactéri tisztességhely elhelyezése; kanális építése a nagy-utca s klastrom-utcz közötti téren.

Kitüntetés. Ő felsége dr. Matlekovits Sándor volt kereskedelmi miniszteri államtitkár a titkos tanácsosi méltóság adományozásával tüntette ki. Matlekovics utódjává — mint teljesen biztos forrásból értesülünk — okvetetlen Fejér Miklós pénzügyminiszteri tanácsos fog már legközelebb kiuevezetelni.

Zeneestély. Jaschik Gyula vezetése alatt a tél folyamában a kath. egyházi énekkar által rendezett zeneestélynek oly nagy sikere volt, hogy több oldalról jövő felszólításoknak eleget teendő, annak ismétlése határozottat el. A szombaton rendezett dal- és zeneestélynek azért az elsővel teljesen azonos műsora volt, csak — igen helyesen — kevesebb számmal birt. Hallottuk Weber »Oberon«-nyitányát Malcher Etelka k. a. és Jaschik Gy. ur által négy kézre előadva; három kart, Abt-tól kettőst, melyet Faflik és Körner k. a.-ok énekeltek; Honigberger és Dajbukát Sz. k. a.-ok Emerits »Concert-Ländler« cz. darabot adtak elő hegedűn vonós-négyes kísérettel; Bányai M. k. a. Arditti »L'Estasi« keringőjét énekelte, végre Haydn »Gyermek-symphoniáját« zongora, hegedűk, gordonka és különböző tréfás hangszerekre. A felsorolt darabok kellő biztossággal adattak elő, s Jaschik ur elismerést érdemel már csak azon kitaró türelmeért, melyet ilyen daraboknak a legkülönbözőbb készültségű, koru és tehetségű növendékek által való betanításával kifejtett. — Kár, hogy a sikerült estélynek sokkal kevesebb közönsége volt, mint a mennyit megérdemelt volna.

Iskola-látogatás. Elischer József nagy-szebeni tankerületi főigazgató és kir. tanácsos szombat d. e. városunkba érkezett, szokásos iskolai látogatásait megteendő. Ugy vagyunk értesülve, hogy a főigazgató ur most két három hetet tölt Brassóban, míg a hat különböző középiskolát megvizsgálja.

Elhalasztott majális. A róm. kath. főgymnasium keddre tervezett majálisa a kedvezőtlen idő miatt a legközelebbi szép napra halasztatott.

A tanári kör szombaton d. u. gyűlést tartott, melyen Mally Nándor és dr. Hoffmann Frigyes értekeztek az iskolai önképző körökről. A gyűlés szavazattöbbséggel elismerte az önképző körök üdvös voltát és azok fenntartása mellett nyilatkozott. Ugyanezen ülésen Orbán Ferencz középiskolai igazgató indítványt tett az iránt, hogy a brassói magyar középiskolák közösen tartsák majálisaikat. — A gyűlés azonban szavazattöbbséggel elvetette ezen üdvös és magyar szempontból eléggé nem helyeselhető indítványt.

Egy érdekes alakkal találkoztam itt. Azzal a Binderrel, a kit hires bellovai rablók elraboltak s a kit 30.000 frton kellett kiváltani. Nem tudom, ki volt ostobább? A rablók-e, hogy ezt elrabolták, avagy az-e, a ki érte ennyi pénzt adott? Azt hiszem mindkettő. Mikor ezt láttam, akaratlanul is eszembe jutott a »Borszem Jankó« egy képe: 1878-ban, a boszniai okkupáció idejében egy török elrabolta Andrássyt. Az ezen jelenetet néző magyar ember nagy sajnálkozva kiáltá a török után: »Szegény tatár!« Igazán szegény tatárok lehettek azoka rablók. Pedig marcsona alakok, kiknek nem szeretnék kezei közékerülni. No, de aligha is kerül még valaki kezeik közé, hacsak a másvilágon nem lesznek haramiák. Mert most már csak ők kerülnek a hóhér kezei közé. A míg Philippopolban voltunk, folyton bosszankodtam az ostoba rablókon és még inkább azon azok a 30.000 frton, melyet ily emberért kidobtak!

De hagyjuk Binder urat, ne — rontsuk el vele további utunkat, — vacsorázzunk meg Philippopolban, mert utunk sietős reggelre már Konstantinápolyban kell lennünk.

Rendőri hírek. (Öngyilkosság) Vasárnap este a régi spodium gyár közelében holtan találták meg Muschalek Lajos fényképész-segédet. A megejtett nyomozások kiderítették, hogy Muschalek étunságból cyanikalival megmérgezte magát.

Eötvös Loránd báró, egyetemi tanár a magyar tudományos akademia ujon választott elnöke, — mint értesülünk — junius második felében Brassóba jő, hogy itt föld-gravitatio mérséket eszközöljön. Igen valószínű, hogy úgy a főreáliskola, mint róm. kath. főgymnasium idei érettségi vizsgálatain is ő fog mint kormánybiztos résztvenni.

Német színház. Wolf szinigazgató vasárnap egy minden izében franczia, mulattató bohózzattal (Madame Bonivard) fejezte be zsufolt ház előtt előadásainak sorozatát. A darab végezte után Wolf a szinpadra lépett és néhány talpraesett, okos szóval megköszönte a közönségnek jóindulatát és szives elnézését. Igaz ugyan, hogy a közönség társulatának előadásait egészen szokatlanul látogatta, de azért a két hónap alatt elért sikereit korántsem vagyunk hajlandók kizárólag csak a közönség érdemének tekinteni. Hogy Wolf vállalatával nem bukott meg, mint az utolsó 4—5 év óta it megfordult magyar vagy német színtársulatok minde-nike, — részben annak a körülménynek tudandó be, hogy mindenben másképp járt el, mint elődei: az első bérletből befolyó összeggel nem kellett kifizetni azon adósságot, melyet Brassóba jövele előtt más városban csinált; volt azonkívül jó, minden méltányos igényeknek megfelelő személyzete, s nem ámitotta a közönséget nagy hangzású frázisokkal, volt tisztességes és változatos repertoire-ja. Azért minden, a jövőben hozzánk érkező színtársulatnak azon őszinte tanácsot adnók: kövesse Wolf példáját. Ohajtánók, hogy legközelebb ilyen sikerrel magyar társulatot legyen alkalmunk élvezni.

Humorisztikus felolvasás. Höfer Emil ur, Wolf társulatának egyik, joggal legkedveltebb s tehetséges tagja, holnap szerdán este a Redoute-ban felolvasást rendez. A változatos műsor Chiavacci, Eckstein, Grandjean szellemes apróságait tartalmazza s igen vig estélyt ígér. Jegyek ma és holnap, valamint a felolvasás estéjén a színház pénztáránál kaphatók.

Fényes főúri esküvő volt f. hó 4-én Hidvégen: gróf Nemes János kedves és szeretetreméltó leányát Zsuzsi contesse-t vezette oltárhoz báró Kemény Pál.

Akadémiai gyászünnepe. A magyar tudományos akademia tegnapi közgyűlésén Keleti Károly tartott emlékbeszédet Trefortról, majd Szász Károly szavalt el egy ódát róla, végül Jókai Mór tartott emlékbeszédet Rudolf trónörököséről.

Vasuti zona-tarifa. A Baross miniszter által tervezett zona-tarifa a magyar államvasutak vonalain — mint Budapestről, teljesen beavatott helyről értesülünk — már idei augusztus vagy szeptember hónap folyamán életbe lép. E szerint a m. á. v. összes vonalain kilencz zonára fognak beosztatni. Brassórol Budapestre a vasuti díj lesz: I. oszt. 13 frt; II. oszt. 9 frt; III. oszt. 6 frt. — Ennél olcsóbb díjtételt már kívánni sem lehet.

T á v i r a t o k.

Páris, május 6. (A »Brassó« eredeti távirata.) Carnot elnök ellen merénylet követtetett el. Midőn az elnök kocsijában hajtatott, hirtelen lövés dördült feléje. Oriási tolongás támadt. Carnot sértetlen maradt. A nép a merénylőre vetette magát, de a rendőrség kivonta dűhe alól és elfogta. Kitűnt, hogy a merénylő, Perri nevű raktárnok, nem akart gyilkosságot elkövetni, hanem csak föltűnést kelteni, mert állítólag igazságtalanság áldozata. A pisztoly csak löporral volt töltve.

London, május 6. (A »Brassó« eredeti távirata.) Pétervári hírek szerint a czár íróasztalán egy nihilista hirlapot és levelet talált, mely halállal fenyegeti. Az eset nagy rémületet kelt, a rendőrfőnököt elcsapták.

London, május 7. (A »Brassó« eredeti távirata.) Pétervárott ismét több elfogatás történt, melyek kapcsolatban állnak a legutóbbi kronstadti elfogatásokkal. Az udvar körében nagy félelem és izgatottság uralkodik.

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Ségesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyösy István (D.-Szent-Márton)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József-Napoca.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 189. — 1889. m.

Hirdetmény.

Brassó vármegye alispánja az 1889. évi április hó 2-án kelt 2951. számú rendeletével a Vladetz hegyen újból építendő határszéli őrház kivételét 476 frt 09 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat fogantatásának biztosítása céljából az 1889. évi május hó 14-ik napjának délelőtti 11 órájára a brassómezei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 10%-nyi, azaz 48 frt bálnapénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Brassó, 1889. május hó 1-én.

A brassómezei m. kir. építészeti hivatal.
(194 52-2)

LAKÁS.

A Popp-féle bérház (Csergepiacz 148. sz.) első és második emelete, mely 12 helyiségből, azok között 4 esetleg osztható nagy terem-ből áll, 1889. évi október hó 1-jétől kezdve, — akár lakásokra felosztva, akár egészben, — egy évre kiadó.

Közelebbi felvilágosítás szerezhető Rombauer Emil főreáliskolai kir. igazgatónál, naponta 11—12 óra között, hivatalos helyiségében Csergepiacz 309. szám alatt. 183 3-3

Sz. 554. — 1889. telekvi számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Első Erdélyi Bank végrehajtónak Bunt György's neje Paraszchiva végrehajtást szenvedők elleni 130 frt tőkekövetése és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő Brassó város határára fekvő a brassói 6350. számú telekjegyzőkönyben A + alatt foglalt 4582. helyrajzi számú ingatlanra 1155 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1889. évi május hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,

avagy az 1881. évi törv.-czikk 170. §-a értelmében a bálnapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1889. évi janár hó 26.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága: Kovács Károly, egyes bíró.
(197) 1-1

Jelentés.

Van szerencsém tudatni a tisztelt husfogyasztó közönséggel, hogy Koródi Mihály urtól a Színház-utca 315. szám alatti mészárszéket három évre átvettem s ott minden nap friss, jó húst árultatok és pedig:

marhahus	kilója	34 kr.
sertéshus	"	44 "
borjúhús	"	30 "
"	finom	36 "

Jó minőség- és pontos kiszolgálásért kezeskedem.

Teljes tisztelettel

182) 3-3 Szikszay J.

Vízerő!

5 percznyi távolságban a várostól, mintegy 12 lóerejű, új Sagebienkerékkel és áttétellel, lakással és megfelelő műhelyiségekkel, istálló-s kamarákkal stb., változtatás miatt idei május hó elejével kiadandó — esetleg eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(184 3-6)

Brünni posztók

elegáns

tavaszi v. nyári öltönyre

3.10 méteres darabokban, azaz 4 bécsi rőf,

- 4-80 frt. finom →
- 6- frt. finomabb, →
- 7-75 frt. még finomabb →
- 10-50 frt legfinomabb →

valódi báránnyal-gyapjából, valamint felsőkabát-posztók, se-lyemmel átszőtt kamgarnok, nyári loden-, livrée-szővetek, mosható czérszövetek, finom és legfinomabb fekete posztó salon-ruhához stb. stb. szétküld utánvét mellelt a solidnak s előkelőnek ismert

SIEGEL-IMHOF
posztógyári raktár Brünnben.

Nyilatkozat: Mindenik szelvény 3-10 mtr. hosszú s 136 ctm. széles, tehát teljesen elégséges egy teljes férfi öltönyre.

Nagyobb mennyiség is küldetik. A választott minta szerinti küldésért kezeség vállalatik. 86 15-30
Minták ingyen s bérmentve.

100 literen fe üli mennyiségben literenként 7 krajczarral olcsóbb.

Bor-árulás

nagyban és kicsinyben

a „Három Literhez“, Brassó, nagy-utca 504. sz. a.

1888. évi asztali bor, vízhez való, literenként	20 kr.
1885 " " " " " "	25 "
" " Medgyesi ó-bor " "	30 "
" " Villányi burgundi vörös bor " "	50 "
" " Tramini (magyar bor) " "	40 "
1879 " Rizling " "	50 "
1885 " Muskotály, gr. Teleky S. termelése	60 "
1888 " Savoignon, " "	60 "

Jó, izletes és olcsó ételekről gondoskodik Gross János, a ki abbonenseket úgy a házbán, mint a házon kívül alázattal kér.

Literes üvegért 8 krajczár vétetik és fizettetik vissza.

MEGBIZÁSOKAT

értékpapírok és pénznemek
bevásárlására, eladására,

különösen ajánlható sorsjegyek convertálása, tekintettel a jelenlegi magas árfolyamokra, valamint ilyenmü értékek

ELŐLEGEZÉSÉT

a legelőnyösebb feltételek mellett elvállalja

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügynöksége

Brassón, Színház-utca.

Bécsi élet- és járadék biztosító intézet Bécsben.

Az intézet elvállal: a) halálzási, b) túlélési, c) kiházási-tási, d) járadék-biztosításokat, valamint e) tőkebiztosításokat garantírozott 40% minimális nyeresémnyel, f) túlélési csoport-biztosításokat garantírozott minimális tőke és 85% nyeresémny részesüléssel.

Legelőnyösebb díjtétel és legelőnyösebb biztosítási feltételek. A kötvény megtámadhatatlansága.

Felvilágosítással szolgál a központi iroda Bécsben (Himmelfortgasse), valamint valamennyi helyettesei.

Fiókgazgatóság Magyarországon részére: Budapest (Észébet-tér)
Erdélyrészi főügynökség Maros-Vásárhelytől

TUTSEK E. temetkezési intézete

Brassó, Nagy-utca 481. sz. alatt, a Tehénpiacz sarkán.

Alapított 1879-ben.

Ajánlja a jelen kívánalmaknak megfelelő, dúsan felszerelt raktárát mindennemü temetkezési czikkekből, a legelőnyösebb félektől a legfinomabb, izléses kiállításukig, — nagyon jutányos árak mellett. Múvirág-koszorúk és koszoru-szalagokból nagy kiválasztás. — Bizományi gyári raktár az első bécsi, légmentes, szilárd készlektü

éreczkoporsókból.

Saját asztalosműhelyében készített minden fajta fakoporsókat nagyon csinosan és szilárdul készítve, melyeket olcsó árakban árusít. Saját halotti diszkoci a szükséges halottvívőkkel.

Továbbá átvállal teljes kiállításokat is olyformán, hogy az illető gyászolóknak épen semminemü utánjárásuk nem leszen, és ilyeneket az illető vallásfelekezet rendje és szokása szerint olcsó árban intéz el.

Végül pedig bátor vagyok a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlani hatóságilag engedélyezett

közvetítő és cselédszerző intézetemet,

előre is biztosítván a n. érd. közönséget szolid és egyenes eljárásom felől.

Becsés pártfogásért esd kiváló tisztelettel

TUTSEK E.

(32) 8-24

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. Bachmaier Viktor

nő- és gyermekorvos

rendel naponként déli 11-1 óráig.

Lakása: Nagy-utca 517. szám a. (Bachmaier-féle ház.)